

Kritika v naših organizacijah

Klub temu, da je članom ZK in večini naših delovnih ljudi dobro znano, da je kritika in samokritika ena najzaresljivejših in najboljših sredstev za odpravljanje napak, ki jih poedinci ali celotne organizacije delajo pri svojem vsakodnevnom gospodarskem, družbenem in političnem življenju, se le prepraro dogaja, da se kritiko pojme kot osebni napad, ki hoče poiskati vrzeli na človeku, da ga oklofu na zruši. Razumeli pa bi jo morali kot način, s katerim se pri slehernem izmed nas, pa naj bo v okviru organizacij ZK, SZDL, raznih društev ali pa v okviru naših delovnih kolektivov, odpravljajo nepravilnosti, da se poedinci s tem opomni nanje, ker jih mogoče ne vidijo in s tem pripomore slehernemu, da od teh malih, drobnejših zaletelosti ne bi prišel na grobe napake, ki bi v resnici lahko človeka moralno uničile.

Druga vrsta sprejemanja kritike se kaže v tem, da je prizadetemu vseeno, če ga kritiziramo za nepravilnosti, oziroma napake pri delu, ali ne. Kritike ne zameri, pri delu pa se drži prejšnjih metod in oblik, bodisi brezbrinosti ali pa drugih za družbo v ožjem smislu (delovni kolektiv itd.), ali pa našo skupnost kot celoto, nemogočih, za politično situacijo škodljivih pojmov. Le-ti zelo ovirajo organizacije kot celeote v nihovem osnovnem delu, ki ga imajo, in sicer, da omogočijo vsem delovnim ljudem pri nas spoznati cilje ZK ter ostalih organizacij in društev in da za te cilje postanec zavestni borci vsi delovni ljudje naše domovine.

Naj je kritika še tako dobronamerina, pravilna in tovariška, se le prepraro dogaja, da jo kritizirani hole ne razume pravilno, če pa je politično ali intelektualno nadmočan, celo »zabija«. Sigurno se bo eden ali drugi izgovarjal, da se s kritiko ni strinjal. Vendar pa moramo ugotoviti dejstvo, da javno delo partijskih organizacij omogoča čim pravilnejši razvoj kritike in samokritike. V Pariji in da v njej sodelujejo tudi delovne množice. Ako polem ugovali partijske organizacije, pa tudi delovne množice, da se delajo napake pri poedincih ali pa organizacijah, potem je nujno, da te napake poedinec ali organizacija prizna in odpravi. Skrba se pa včasih, izrabljajoč celo položaj v gospodarslu, na kakršen koli način znesti nad članom ZK ali neparljicem, ki si je drznil vgrinjiti v kiso jabolko. Brez dvoma pride zaradi takega sprejemanja kritike tudi pri komunistih, ki so ideološko in moralno na višini, do leta, da se boje kritizirati predpostavljene. To se pravi, da »se boje kritike raznih slabosti predpostavljenih«, kar je rekel lov. Aleksander Rankovič v svojem poročilu na VI. kongresu ZK, ali pa druga skrajnost, da se vsa kritika nanaša le na predpostavljene, namesto, da bi bila enakopravna in tovariška.

Imamo pa lahko primere, da se prikrivajo slabosti iz familiarnih razlogov. Kakšna nej bi bila potem kritika in samokritika in kakšno delo teh članov, oziroma organizacij?

Kakor da je lov. Aleksander Rankovič govoril iz naše problematike, se sljšijo besede v poročilu, ki ga je imel na VI. kongresu: »Povsem rezumljivo je, da navadno tam, kjer so takšni nezdravi odnosi, prihaja do raznih govorov, malomeščanskih spletov in podobnega, kot posledica vsega lega po nastajajo spori, nezadovoljstvo v raznih oblikah, kakor tudi vsi drugi negativni pojavi.«

Mnogo dela stoji pred nami, da zgradimo socializem. Pri vsem tem delu je potrebno tovarištvu in slogu. Posebno veliko naloga imajo v teh naporih za izgradnjo socializma člani ZK in oslabljenih množičnih organizacij in društev. Naloga članov ZK je, dvigniti zavest slehernega delovnega človeka naše družbene skupnosti do stopnje, da bo delal z vsemi umskimi in fizičnimi močmi za izgradnjo socializma in komunizma – naše bodočnosti. Pri vsem tem delu, ki pa ni tudi ne more bili kraljkofejno, se nujno pojavitajo napake pri poedincih, kakor tudi pri celotnih organizacijah. Zaradi tega je nujno, da kritiko in samokritiko ceni in se je poslužuje vsak član ZK, pa tudi vsi ostali delovni ljudje, ki žele, da bi bilo naše delo simboli premočitno cilju nasproti.

M. T.

Iz centra predvojaške vzgoje

Moja dolžnost je, da se malo oglasim in obenem podam obračun dela učiteljev predvojaške vzgoje.

Naša naloga ni lahka. Zaupano nam je precejšnje število mladih ljudi, ki jih moramo seznaniti z osnovnimi pravili vojaške službe in pripraviti na poznejšo časno dolžnost – službo v JLA. Časno je ta dolžnost, a težka in precej je treba volje in napora, da se že sedaj pred mladincem postavljene naloge v celoti izvrši. Tega se zavedamo in začemo naš center predvojaške vzgoje slovi, kol eden izmed najboljših v Sloveniji.

Naša naloga pa je olajšana v toliko, ker imamo res dobre mladince. Dobro se uče in veseli smo nihovega uspeha. Veseli zalo, ker je to tudi naš uspeh. Včasih se pojavi lu in tam kakšne napake, ki pa jih uspešno sproli odpravljamo.

15. maj Dan zmage

Devet let je že minilo, odkar so divizije JLA na tleh Slovenske Koroške in Štajerske dokončno uničile nemško vojaško glavnino z Balkana in velik del četniških, ustaških in drugih kvizilinskih formacij, ki so se pred srdom jugoslovanskih narodov umikale skupaj s svojo hitlerjansko bratovščino v Avstrijo.

Ce le vemo, v kakih okoliščinah so se jugoslovanski narodi borili v NOV proti najmoderneje oboroženim fašističnim armadam in domaćim izdajalcem, bomo znali

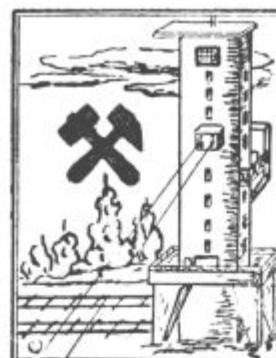
pravilno oceniti ves nadčloveški heroizem in jekleno voljo borcev Titovih divizij.

Zmagali smo in veličastni 15. maj 1945 nam je porok, da bomo zmagovali tudi v bodoči nad vsakim, ki bi hotel ogrožati svobodo in neodvisnost naših socialističnih domovin.

Naj živi 15. maj – dan zmage jugoslovanskih narodov!

Naj živi junaka Jugoslovanska ljudska armada – budni in neizprosnji čuvar pridobitev naše revolucije!

Naj živi vrhovni komandant JLA, Maršal Jugoslavije, tovariš Tito!

Velenjski

LETO II – ŠTEVILKA 7
IZDAJA SINDIKAT
RUDNIKA VELENJE
CENA POSAMEZNI ŠTEVILKI 10 DIN

VELENJE, 15. MAJA 1954

RUDAR

UREJA UREDNIŠKI ODBOR. ODGOVORNI UREDNIK KOCAR FRANJO — UREDNISTVO: RUDNIK
VELENJE. CEKOVNI RAČ. STEV. 622-T-4 PRI N. R. SOSTANJ. TISK ČLJSKE TISKARNE V CELJU

Tovariš Tito 62-letnik

ZMAGOVITO SI NAS VODIL SKOZI OSVOBODILNO BORBO, PRIBORIL SI NAM SVOBODO, DA BI NAS PRIPELJAL DO KONČNE ZMAGE SO-CIALIZMA V NAŠI LJUBLJENI DOMOVINI, DRAGI TOVARIS MARSAL, JE NAJVEČJA IN NAJISKRENEJŠA ŽELJA VSEH DELOVNIH LJUDI TVOJE. SVOBODNE JUGOSLAVIJE

Maršal Jugoslavije, predsednik republike tovariš Josip Broz-Tito, je bil rojen kot sedmi od petnajstih otrok Franja in Marije Broz dne 7. maja 1892 v hrvaški vasi Kumrovec, čeprav je 25. maj vzel kot datum, ko slavimo njegov rojstni dan. V raznih dokumentih obstoje razni datumi Titovega rojstnega dne. V spričevalu 1. razreda osnovne šole v Kumrovcu piše da je rojen 7. maja v seznamu učencev drugega, tretjega in četrtega razreda pa je 1. maj naveden kot Titov rojstni dan. V nekem policijskem dokumentu o Titovih arretacijah leta 1928 piše, da je rojen dne 12. marca. V neki tiralici, ki jo je izdal italijanski ministerstvo notranjih zadev v drugi svetovni vojni 23. aprila 1943 pa je rečeno, da je bil Tito rojen 5. marca 1892. V katalogu vajenške šole v Sisku je ponovno 7. maj naveden kot njegov rojstni dan. V nekem vojaškem dokumentu avstro-ogrške vojske iz časa, ko je Tito služil v kadru, je zabeleženo, da je rojen 25. maja in s tem datumom se je za časa druge svetovne vojne začel v Zagrebu in nato po vsej Hrvatski beležiti ta datum kot Titov rojstni dan. Tudi Hitler je bil ukazal svojim SS-padalskim enotam napad na Drvar 25. maja. Ko se je takoj 25. maj uvedel kot dan njegovega rojstva, ga tovariš Tito pozneje ni maral menjati.

Nekaj odlomkov iz Mašalovega življennepisa po V. Dedijerovi knjigi »Josip Broz-Tito«:

Ni pa pri nas samo učenje, temveč se je treba tudi fizično pripravljati na poznejše naloge. Doslej smo v tem cilju že izvršili marš v dolžini okrog 25 km. Tu se je videlo, kako poedini mladinci vzdrijo težave in napore. Moramo priznati, da so se odlično držali.

Izjemni sta bila samo lov. Mermal Franc. Mogoče, da sta se ustrashila napornega marša, mogoče je bilo kaj drugega, enostavno sta odklonila poslušnost svojim komandirjem, kar od običajev mladincov nikakor nismo pričakovali. Ponosni pa smo na ostale mladince, kol so Hudales Jože, Uranjek Božo, Zupanc Pankracij, Grazer Anton, Udovč Alojz, Knez Anton in druge, ki dosli pomagajo in doprinašajo k uspehom našega centra.

V. F.

Proslava 1. maja v rudarskem Velenju

Nikdar še nismo naš največji praznik proslavili tako slovesno kot letos. Neprimerno vreme je preprečilo proslavo v novem letnem kinu, kot je bilo prvotno predvideno, zato se je ves spored odvijal v dvorani Svoboda. Odveč bi bilo našteti vse, kar so nam nudili naši Svobodaši. Dovoli je, če ugotovimo, da so nas presenetili in v celoti zadovoljili – vsi od pionirjev, gojencov naše glasbene šole, mladih recitatorjev pa do rudarske godbe. Vsí so nam nudili v svojih izbranih izvajanjih popoln užitek, za katerega smo jim – predvsem pa neumornim vaditeljem – zelo hvalnežni.

Proslavo je začel podpredsednik Svobode, tov. Mavzar, ki je pomen prvega maja podal v naslednjem govoru:

Tovarišice in tovariši!

Častna dolžnost mi je, da v imenu delavsko prosvetnega društva Svoboda, ki je naslednica predapralske revolucionarne Svobode, iskreno pozdravim člane našega kolektiva, vse ostale delovne ljudi in goste ter da vam najiskrenje čestitam k največjemu našemu prazniku – prazniku miru, dela in zmage delavskega razreda, 1. maja, ki ga devetič proslavljajo v naši svobodni, socialistični Titovi Jugoslaviji.

Ni slučaj, tovarišice in tovariši, da se delavci vsega sveta zbirajo prvega maja in ta dan praznujejo kot svoj največji praznik. S spremembom proizvodnega načina in odnosov se je v začetku 19. stoletja nezadržno krepil kapitalizem, ki je delavca smaral bolj in bolj kot cenen, živ objekt eksploatacije. Nenasitni vladajoči razred v svojih težnjah ni poznal meja in je iz delavca ponovno, skoraj da v srednjeveškem smislu, ustvaril brezpravna sužnja, katerega edina pravica je bila trošiti svoje žive sile za polnjenje izžemaljskih žepov. Odveč bi bilo opisovati, pod kakšnimi pogojimi so delali naši predhodniki-proletarji, da, celo njihove žene in otroci. Dvanaštrini delavnički celo za žene in otroke, minimalne beraške meze in borne luknje, ki naj bi bile delavske stanovanja, vse to je bila edina življenska vsebina teh kapitalističnih

sužnjev. Toda niti kravovo zaslzenih mezdu kapitalisti niso v redu izplačevali, včasih pa so jih celo pod pretexo nairazličnejših kazni delavcu enostavno odvzeli.

Jasno je, da je tako življenje in postopek s človekom moral nujno roditi reakcijo, ki jo je ekspluatirani delavski razred začel vse bolj in bolj javno kazati.

Delavci so se začeli ed začetka neorganizirano zbirati in spontano zahtevati svoje najosnovnejše življenske pravice, vendar v teh zahtevah, ki so jih izražali tudi že v raznih demonstracijah, niso uspeli, ker je njihovemu gibanju manjka hrbitenica, to je neka organizirana politična sila z izdelanim programom in začrtanimi cilji. Še ob prelomnici 19. stoletja je največji borec za delavske pravice tedanje dobe in ustanovitelj znanstvenega socialismu Karl Marks, s svojim »Manifestom« v letu 1848 ob sodelovanju prijatelja Friderika Engelsa dal trpečemu in neorganiziranemu proletariatu v roke močno orožje, ki je postal osnova organiziranega delavskega gibanja s popolnoma konkretnimi političnimi cilji, katerih osnova vsebina je bila, da mora delavski, to je najnaprednejši razred, brezpogumno zlomi kapitalistične okovе in s prevzemom oblasti zasedi tisto mesto, ki mu že po zakonih proizvodnje, proizvodnih odnosov in tem življenu.

Iz vrst delavcev je pod vplivom Marks-Engelsova del zrasel močan kader politično izobraženih delavcev, pa tudi drugih, ki so doumeli pravčnost borbe delavskoga razreda. Pod njihovim vodstvom se je začela organizirana borba za delavske pravice, ki je bila simbolizirana v prvem maju kot prvič dnevu meseca prebujene cvetoste narave, s čimer naj bi bilo izraženo upanje v končno zmago delavskega gibanja in lepše življenje proletariata.

V tukrat organiziranih borb delavstva za njegove najelementarnejše pravice je pa prišlo in je nujno moralo priti do težkih, krvavih spopadov z vladajočim razredom, ki so sicer bili zadušeni v krvi, imeli pa

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

Praznovanje prvega maja v rudarskem Velenju

so ogromen politični in moralni efekt, ker so delavstvu pokazali, da je le v organiziranosti in enotnem nastopu mogoče upati na uspeh in da organizirani delavski razred predstavlja silo, s katero bo treba zelo resno računati. Naiveč javnih manifestacij in demonstracij je vsepoposod bilo organiziranih vedno na dan prvega maja, ki ga je delavski razred vsega sveta po nekem napisanem zakonu začel praznovati kot svoj največji praznik. Tudi največ žrtve je vedno padlo prvega maja, ker je vladajoči razred hotel preprečiti zbiranje in manifestacije delavstva, ki je prvi maj vedno uporabilo kot najugodnejšo priložnost za pregled svojih sil in preverjanje njihove borbene pripravljenosti.

Kot povsod po svetu je bilo tudi v kapitalistični predvojni Jugoslaviji, kjer so se najnaprednejši delavci zbirali in vzgajali v KP Jugoslavije vse do njen razpustitve oziroma prepovedi. Komunistična partija Jugoslavije je prešla v ilegalno, legalno pa so se ustavljala razna delavska prosvetna, kulturna, športna in druga društva, ki so pod vodstvom komunistov zbirala delavski razred in ga v okviru možnosti dalje politično vzgajala in pripravljala za končni cilj. V naši slovenski domovini sta bili najvidnejši predstavnici legalne ali vsaj pollegalne delavskega gibanja Delavsko prosvetni društvi »Svoboda« in »Vzajemnost«, ki sta tudi za časa najhujšega divjanja monarhista v njihovih žandarjev umeli vzgajati našega delavca po direktivah ilegalne Komunistične partije Jugoslavije.

Zadnjo veliko legalno manifestacijo je organizirala »Svoboda« leta 1935 v Celju. Ta veličastna prieditev je popolnoma uspela, saj je privabila tisoče organiziranih delavcev, ki so pokazali, da so pod vodstvom KP Jugoslavije in okrejim »Svobode« zrasti novi borbeni proletarski kadri, kih je vladajoča monarhistaščna buržoazija začela smatrati kot svojega najresnejšega sovražnika. Zlet »Svobode« v Celju so, kot že omenjeno, vladajoči krogi predpalske Jugoslavije ocenili kot borbeno manifestacijo pripravljenosti delavškega razreda in so kmalu podvzeli protiokrepe, od katerih je bil najtežji vsekakor razpust »Svobode«.

Tovariši, ki so vodili delo v »Svobodi«, po tem terorističnem aktu niso obupali, temveč so takoj ustavili delavsko prosvetno društvo »Vzajemnost«, ki je imelo v bistvu popolnoma iste cilje kot razpuščena »Svoboda«. Neusmiljeni teror, s katerim je vladajoča klika hotela likvidirati delavsko gibanje, je dosegel popolnoma nasprotni učinek. Tlačeni delavski razred in mnogi delavci, ki niso bili organizirani v KPJ, »Svobodi« ali »Vzajemnosti«, so uvideli, da je borba proti tlačiteljem lahko samo pozitivna, ker se boste le v njihovo korist, zato so organizirani tovariši še bolj intenzivirali svoje delo, neorganizirani pa so se v vedno večjem številu vključevali v vrste organizirane delavstva.

Praznovanje prvega maja so monarhistašči prepovedali, vendar pa sta »Svoboda« in »Vzajemnost« organizirali ilegalne prvomajske proslave pod krinko raznih kolektivnih izletov, na katerih so se zbirali predvsem najdoslednejši in najbolj prekali tovariši, izmenjivali svoje misli in izkušnje ter jih nato posredovali ostalim delavcem in simpatizerjem delavškega gibanja.

Z blizajočo se nevarnostjo fašistične

agresije je ilegalna KP Jugoslavije še bolj poglorila svoje delo in začela pripravljati ljudstvo za obrambo pred Hitlerjevo invazijo. Blesteč dan v zgodovini predvojne borbe naše ilegalne Partije je 27. marec 1941, ko je Partija v veliki meri organizirala upor proti Cvetković - Mačkovim vladam, ki je s pristopnim podpisom k osi Rim-Berlin najsrmatnejše izdala državo v nacionalne interese jugoslovanskih narodov.

V živem spominu je nam velenjskim rudarjem in ostalem ljudstvu Šaleške doline 1. maj 1944, ko so partizanske enote napadle naš rudnik in povzročile okupatorju veliko materialno škodo. Tega dne zjutraj je prvič zaplapala nad Velenjem naša slovenska zastava s petorakrakom zvezdo, ki so jo partizani razobesili na Gradišču. Pri tej akciji so sodelovali tudi člani našega kolektiva, narodnosvobodilno gibanje pa se je v Šaleški dolini močno okreplilo.

Sedaj, tovarišice in tovariši, praznujemo kot zmagovalci prvi maj že devetič v svobodni socialistični domovini. Našo srečo kali edino misel na delavstvo v drugih državah, ki se mora še sedati boriti za svoje osnovne pravice, ki še sedaj daruje za končno zmago proletarjev vsega sveta življenja svojih najboljših tovarišev.

Kmetijsko-gospodarske šole so mladini potrebne

O kmetijsko-gospodarskih šolah gre glas, da so tam, kjer so organizirane pravilno, prepotrebna ustanova za nadaljnje šolanje kmečke mladine.

Doslej je 14-letni fant zapustil šolske klipci, če je do tedaj dopolnil učno obveznost, se poleti zaril v delo, zanj še dostikrat pretežko, pozimi pohaikal, iskal zabave ali kaj drugega, kar bi mu pomagalo preko dolgočasne zime. Prepuščen je bil samemu sebi, čeprav je bil še prepotreben nadaljnje šolanja in njegova duševnost še zelo zelo sprejemljiva za vsakovrstne slabe in dobre vtise.

Naša skupnost bi se ne smela imenovati socialistična, če bi ne bila spoznala, da je treba za to mladino nekaj storiti. Ali mar kmečka gospodarstva niso potrebna napredka? Ali niso napredni kmetovalci že pred vojno dajali svoje sinove v kmetijske šole? Ali bodo naše zadruge storile za svoje uspevanje manj, kot so prej napravili posamezni kate? Zato je bilo potrebno tudi kmečko mladino usmeriti v primerne šole, kakor smo storili to z industrijsko. Seveda smo s tem šele na začetku poti, a prvi uspehi so že tu. Kjer so lani delavole kmetijsko-gospodarske šole, so imele letos že več obiskovalcev, in kjer se letos lahko ponašajo z uspehi, jih bo prihodno leta še več. Starsi-kmetje in zadruge same dobivajo zaupanje v šolo te vrste in so se že začeli zanimati zanje.

Zelo primerno bi bilo, da bi se kmetijsko-gospodarske šole čimprej uzakonile in tako postale obvezne za vso kmečko mladino, ki je odrasla šoli. Le tako bo mogel napredek prodrijeti v najoddaljenejšo vas in zamenjati današnjo, žal še precejšnjo zaostalost. Ali ne priča o zelo nazadnjaskem naziranju naslednjih dogodek, ki pa niti ni osamljen.

Tudi za nekmečko, zlasti žensko mla-

Danes, ko poudarjamо družbeno upravljanje v šolstvu, sta oba navezena vzgojna faktorja enako važna. Lahko bi celo trdili, da je dom, ali konkretne družine še močnejši, saj preživi otrok v njenem objemu štiri petine svojega življenja. Cilji socialistične vzgoje so jasni! Treba je vzgojiti široko in znanstveno razgledanega, posvetnega in plemenitega človeka, ki bo vsak trenutek pripravljen pomagati bližnjemu! Tak naj bo nov človek! Točka za doseglo takih lepih ciljev je treba temeljitega dela, tako šole kot dom.

Ce je vzgoja v družini na neznanstveni osnovi, če je v družini pretep in kregveno pijnjanje, potem se cilji družinske vzgoje so jasni! Treba je vzgojiti široko in znanstveno razgledanega, posvetnega in plemenitega človeka, ki bo vsak trenutek pripravljen pomagati bližnjemu! Tak naj bo nov človek! Točka za doseglo takih lepih ciljev je treba temeljitega dela, tako šole kot dom.

Ce je vzgoja v družini na neznanstveni osnovi, če je v družini pretep in kregveno pijnjanje, potem se cilji družinske vzgoje so jasni! Treba je vzgojiti široko in znanstveno razgledanega, posvetnega in plemenitega človeka, ki bo vsak trenutek pripravljen pomagati bližnjemu! Tak naj bo nov človek! Točka za doseglo takih lepih ciljev je treba temeljitega dela, tako šole kot dom.

Ce je vzgoja v družini na neznanstveni osnovi, če je v družini pretep in kregveno pijnjanje, potem se cilji družinske vzgoje so jasni! Treba je vzgojiti široko in znanstveno razgledanega, posvetnega in plemenitega človeka, ki bo vsak trenutek pripravljen pomagati bližnjemu! Tak naj bo nov človek! Točka za doseglo takih lepih ciljev je treba temeljitega dela, tako šole kot dom.

Ce je vzgoja v družini na neznanstveni osnovi, če je v družini pretep in kregveno pijnjanje, potem se cilji družinske vzgoje so jasni! Treba je vzgojiti široko in znanstveno razgledanega, posvetnega in plemenitega človeka, ki bo vsak trenutek pripravljen pomagati bližnjemu! Tak naj bo nov človek! Točka za doseglo takih lepih ciljev je treba temeljitega dela, tako šole kot dom.

Ce je vzgoja v družini na neznanstveni osnovi, če je v družini pretep in kregveno pijnjanje, potem se cilji družinske vzgoje so jasni! Treba je vzgojiti široko in znanstveno razgledanega, posvetnega in plemenitega človeka, ki bo vsak trenutek pripravljen pomagati bližnjemu! Tak naj bo nov človek! Točka za doseglo takih lepih ciljev je treba temeljitega dela, tako šole kot dom.

Ce je vzgoja v družini na neznanstveni osnovi, če je v družini pretep in kregveno pijnjanje, potem se cilji družinske vzgoje so jasni! Treba je vzgojiti široko in znanstveno razgledanega, posvetnega in plemenitega človeka, ki bo vsak trenutek pripravljen pomagati bližnjemu! Tak naj bo nov človek! Točka za doseglo takih lepih ciljev je treba temeljitega dela, tako šole kot dom.

Ce je vzgoja v družini na neznanstveni osnovi, če je v družini pretep in kregveno pijnjanje, potem se cilji družinske vzgoje so jasni! Treba je vzgojiti široko in znanstveno razgledanega, posvetnega in plemenitega človeka, ki bo vsak trenutek pripravljen pomagati bližnjemu! Tak naj bo nov človek! Točka za doseglo takih lepih ciljev je treba temeljitega dela, tako šole kot dom.

Ce je vzgoja v družini na neznanstveni osnovi, če je v družini pretep in kregveno pijnjanje, potem se cilji družinske vzgoje so jasni! Treba je vzgojiti široko in znanstveno razgledanega, posvetnega in plemenitega človeka, ki bo vsak trenutek pripravljen pomagati bližnjemu! Tak naj bo nov človek! Točka za doseglo takih lepih ciljev je treba temeljitega dela, tako šole kot dom.

Ce je vzgoja v družini na neznanstveni osnovi, če je v družini pretep in kregveno pijnjanje, potem se cilji družinske vzgoje so jasni! Treba je vzgojiti široko in znanstveno razgledanega, posvetnega in plemenitega človeka, ki bo vsak trenutek pripravljen pomagati bližnjemu! Tak naj bo nov človek! Točka za doseglo takih lepih ciljev je treba temeljitega dela, tako šole kot dom.

Ce je vzgoja v družini na neznanstveni osnovi, če je v družini pretep in kregveno pijnjanje, potem se cilji družinske vzgoje so jasni! Treba je vzgojiti široko in znanstveno razgledanega, posvetnega in plemenitega človeka, ki bo vsak trenutek pripravljen pomagati bližnjemu! Tak naj bo nov človek! Točka za doseglo takih lepih ciljev je treba temeljitega dela, tako šole kot dom.

Ce je vzgoja v družini na neznanstveni osnovi, če je v družini pretep in kregveno pijnjanje, potem se cilji družinske vzgoje so jasni! Treba je vzgojiti široko in znanstveno razgledanega, posvetnega in plemenitega človeka, ki bo vsak trenutek pripravljen pomagati bližnjemu! Tak naj bo nov človek! Točka za doseglo takih lepih ciljev je treba temeljitega dela, tako šole kot dom.

Ce je vzgoja v družini na neznanstveni osnovi, če je v družini pretep in kregveno pijnjanje, potem se cilji družinske vzgoje so jasni! Treba je vzgojiti široko in znanstveno razgledanega, posvetnega in plemenitega človeka, ki bo vsak trenutek pripravljen pomagati bližnjemu! Tak naj bo nov človek! Točka za doseglo takih lepih ciljev je treba temeljitega dela, tako šole kot dom.

Ce je vzgoja v družini na neznanstveni osnovi, če je v družini pretep in kregveno pijnjanje, potem se cilji družinske vzgoje so jasni! Treba je vzgojiti široko in znanstveno razgledanega, posvetnega in plemenitega človeka, ki bo vsak trenutek pripravljen pomagati bližnjemu! Tak naj bo nov človek! Točka za doseglo takih lepih ciljev je treba temeljitega dela, tako šole kot dom.

Ce je vzgoja v družini na neznanstveni osnovi, če je v družini pretep in kregveno pijnjanje, potem se cilji družinske vzgoje so jasni! Treba je vzgojiti široko in znanstveno razgledanega, posvetnega in plemenitega človeka, ki bo vsak trenutek pripravljen pomagati bližnjemu! Tak naj bo nov človek! Točka za doseglo takih lepih ciljev je treba temeljitega dela, tako šole kot dom.

Ce je vzgoja v družini na neznanstveni osnovi, če je v družini pretep in kregveno pijnjanje, potem se cilji družinske vzgoje so jasni! Treba je vzgojiti široko in znanstveno razgledanega, posvetnega in plemenitega človeka, ki bo vsak trenutek pripravljen pomagati bližnjemu! Tak naj bo nov človek! Točka za doseglo takih lepih ciljev je treba temeljitega dela, tako šole kot dom.

Ce je vzgoja v družini na neznanstveni osnovi, če je v družini pretep in kregveno pijnjanje, potem se cilji družinske vzgoje so jasni! Treba je vzgojiti široko in znanstveno razgledanega, posvetnega in plemenitega človeka, ki bo vsak trenutek pripravljen pomagati bližnjemu! Tak naj bo nov človek! Točka za doseglo takih lepih ciljev je treba temeljitega dela, tako šole kot dom.

Ce je vzgoja v družini na neznanstveni osnovi, če je v družini pretep in kregveno pijnjanje, potem se cilji družinske vzgoje so jasni! Treba je vzgojiti široko in znanstveno razgledanega, posvetnega in plemenitega človeka, ki bo vsak trenutek pripravljen pomagati bližnjemu! Tak naj bo nov človek! Točka za doseglo takih lepih ciljev je treba temeljitega dela, tako šole kot dom.

Ce je vzgoja v družini na neznanstveni osnovi, če je v družini pretep in kregveno pijnjanje, potem se cilji družinske vzgoje so jasni! Treba je vzgojiti široko in znanstveno razgledanega, posvetnega in plemenitega človeka, ki bo vsak trenutek pripravljen pomagati bližnjemu! Tak naj bo nov človek! Točka za doseglo takih lepih ciljev je treba temeljitega dela, tako šole kot dom.

Ce je vzgoja v družini na neznanstveni osnovi, če je v družini pretep in kregveno pijnjanje, potem se cilji družinske vzgoje so jasni! Treba je vzgojiti široko in znanstveno razgledanega, posvetnega in plemenitega človeka, ki bo vsak trenutek pripravljen pomagati bližnjemu! Tak naj bo nov človek! Točka za doseglo takih lepih ciljev je treba temeljitega dela, tako šole kot dom.

Ce je vzgoja v družini na neznanstveni osnovi, če je v družini pretep in kregveno pijnjanje, potem se cilji družinske vzgoje so jasni! Treba je vzgojiti široko in znanstveno razgledanega, posvetnega in plemenitega človeka, ki bo vsak trenutek pripravljen pomagati bližnjemu! Tak naj bo nov človek! Točka za doseglo takih lepih ciljev je treba temeljitega dela, tako šole kot dom.

Ce je vzgoja v družini na neznanstveni osnovi, če je v družini pretep in kregveno pijnjanje, potem se cilji družinske vzgoje so jasni! Treba je vzgojiti široko in znanstveno razgledanega, posvetnega in plemenitega človeka, ki bo vsak trenutek pripravljen pomagati bližnjemu! Tak naj bo nov človek! Točka za doseglo takih lepih ciljev je treba temeljitega dela, tako šole kot dom.

Ce je vzgoja v družini na neznanstveni osnovi, če je v družini pretep in kregveno pijnjanje, potem se cilji družinske vzgoje so jasni! Treba je vzgojiti široko in znanstveno razgledanega, posvetnega in plemenitega človeka, ki bo vsak trenutek pripravljen pomagati bližnjemu! Tak naj bo nov človek! Točka za doseglo takih lepih ciljev je treba temeljitega dela, tako šole kot dom.

Ce je vzgoja v družini na neznanstveni osnovi, če je v družini pretep in kregveno pijnjanje, potem se cilji družinske vzgoje so jasni! Treba je vzgojiti široko in znanstveno razgledanega, posvetnega in plemenitega človeka, ki bo vsak trenutek pripravljen pomagati bližnjemu! Tak naj bo nov človek! Točka za doseglo takih lepih ciljev je treba temeljitega dela, tako šole kot dom.

Ce je vzgoja v družini na neznanstveni osnovi, če je v družini pretep in kregveno pijnjanje, potem se cilji družinske vzgoje so jasni! Treba je vzgojiti široko in znanstveno razgledanega, posvetnega in plemenitega človeka, ki bo vsak trenutek pripravljen pomagati bližnjemu! Tak naj bo nov človek! Točka za doseglo takih lepih ciljev je treba temeljitega dela, tako šole kot dom.

Ce je vzgoja v družini na neznanstveni osnovi, če je v družini pretep in kregveno pijnjanje, potem se cilji družinske vzgoje so jasni! Treba je vzgojiti široko in znanstveno razgledanega, posvetnega in plemenitega človeka, ki bo vsak trenutek pripravljen pomagati bližnjemu! Tak naj bo nov človek! Točka za doseglo tak

Lov za dobičkom

Lesu, naši osnovni surovini, se dvigajo cene iz dneva v dan. Če se vprašamo, zakaj, si lahko damo celo vrsto odgovorov, ki so objektivnega, še več pa jih je, ki so subjektivnega značaja. Eden bistvenih vzrokov pri porastu cene lesu je v tem, da je povpraševanje večje kot pa ponudba na trgu, kar je posledica predvsem omejitve sečnih dovoljenj zaradi zaščite gozdarstva, ki so velikega pomena za naše gospodarstvo. Kot pri vsaki stvari, so se tudi tukaj znašli nekateri prekupevalci z lesom, ki sedaj na vse načine izkorisčajo konjunkturo na tržišču. Kmetijske zadruge so usmerile skoraj vso svojo dejavnost v kupovanje in prodajo lesa ter deloma v distribucijo raznovrstnega blaga preko svojih trgovin. Le malo ali skoraj nič se ne čuti, da bi kmetijske zadruge posvečale čim več pozornosti povzdigni našega kmetijstva, ki bi se moral hitreje razvijati, da bi zadostilo našačajočim potrebam po prehrani. Pri takšnem lovju za dobičkom pa se tudi večkrat spregleda, toda že sama manipulacija z lesom ni ekonomična, kot je to primer pri KZ Velenje. Če greši iz rudnika pri Pesju, vidis ob cesti lesno skladišče, kamor dovoza KZ Velenje raznovrstni les, kjer ga sortira in od tod odvaja v Velenje na postajo, kjer ga nakladajo na vagone, delno pa ga dostavljajo rudniku in na žago v razrez.

Morda bo kdo rekel, da je tak postopek povsem pravilen, ker mora vsaka trgovina z lesom imeti svoj sortirni lesni prostor. Vendar v tem primeru ta lesni prostor ni na pravem mestu, če zadevo pogledamo nekoliko natančneje. Les se dovaža na ta lesni prostor predvsem iz

Cirkovca, Škal in Plešivca, torej mimo Rudarskega doma proti Pesju in se razklada na omenjenem lesnem prostoru. Po izvršenem sortiranju se zoper naloži in pelje iz Pesja mimo Rudarskega doma v Velenje na postajo. Ves les je napravil okrog 4 km daljši pot, kot bi to bilo potrebno, poleg tega pa je bilo še enkrat več nakladanja in razkladjanja na vozove. Preko tega lesnega prostora je v teku dveh let šlo že na desetisoč kubičnih metrov lesa. S takšnim nepravilnim prevažanjem lesa je bila povzročena škoda, ki gre v milijone dinarjev ter jo nosi skupnost.

Prizadeti se bodo verjetno zagovarjali s tem, da v bližini nakladalne postaje ni primernejšega lesnega prostora in bodo to svoje delo smatrali kot povsem pravilno in zadevo s tem likvidirano.

Obstoja pa še druga, primernejša možnost, in sicer nakladanje lesa v Pesjem, kjer je vgrajen povsem neizkorisčen industrijski tir, ki je last splošne ljudske imovine pod upravo LO MO Velenje.

Občinski ljudski odborniki v Velenju so si že na svojih sejah belili glave, kako bi ta tir prodali. Poleg tira je prikladen lesni prostor, ki bi ga pridobili z odstranitvijo rudniških leseni lop, ki jih rudnik ne potrebuje več.

Če bi se vsi odvišni stroški, ki nastajajo z nepotrebnim dvakratnim prevažanjem in prekladanjem lesa po sedanjem načinu, stekali v korist dograditve Zadružnega doma v Pesjem, bi bil ta dom že zdavnaj dograjen, pa bi še kljub temu ostalo nekaj denarja, ki bi se lahko porabil v splošno družbeno korist.

J.

Delovanje glasbene šole Svobode v Velenju

Ni še dolgo tega, kar je izvedla glasbena šola v Velenju svojo tretjo produkcijo. Velika dvorana Doma Svobode je bila vsa polna velikih in majhnih ljudi, ki so prihiteli, da slišijo velenjski glasbeni naščaj izvajati, kar se je bil naučil.

Gojenci so nastopili v treh skupinah: najprej mali pianisti, nato harmonikarji in nazadnje violinisti in en klarinetist. Nastopajoči, ki so bili po velikosti in starosti še pravi palčki, so želi veliko odobranje.

Pred nekaj leti bi šla prireditve te vrste v Velenju neopazeno mimo. Saj smo videli na svojo žalost in sramoto celo pri koncertih znanih zborov dvorano domala prazno. V poslednjem času pa kažejo Velenčani tudi za glasbene prireditve vedno več zanimanja. Kakor da je z moderniziranjem dela in lepimi stanovanjskimi zgradbami obšla ljudi po kulturnih dobrinah!

Najlepša točka je bilo izvajanje orkestra pod vodstvom tov. Planka, ki je preredil Delavski pozdrav in Venček partizanskih zmogljivosti majhnih umetnikov, jim napisal note in jih z veliko potrežljivost učil, da so želi splošno odobranje. Zelo je spodbudila majhne umetnike navzočnost predsednika OLO Šoštanjov. Toneta Ulrich.

Glasbena šola delavskega prosvetnega društva Svoboda v Velenju je še mlada.

B. K.

Pavla Rovanova:

Knapi smo, knapi . . .

Pri Hrastnikovih v rudarski koloniji niso imeli budilke. Čeprav bi jo imeli, je ne bi mogli uporabljati, saj je devetero članov družine vstajalo v različnem času.

Ziva budilka, točna do minute, je Hrastnikova mati. Čez dvalet let že budila, sinove in hčere ter predstavlja za svojo družino najtočnejo štítino knjigo. Nezmotljivo dobro ve, kdaj imajo ata, Jože, Nac in Rudi jutranji šift, France popoldanskega, Matija nočnega, kdaj ima Lenka svoi turnus v predlinici, Matevž, Ladko in Marjanca šolski čas. Najboljša švicarska budilka bi ne bila kos tako številnim željam. Zato pri Hrastnikovih budilke nimajo.

Noč se še ni odtršala od sivine nastopajočega jutra, ko Hrastnikova mati že podrsava s svojimi koraki po kuhinji. Ko so žganci kuhanji, potihoma hiti mati k vsekemu ležišču. Prime za možovo blazino: »Jernej, vstanil!« Rahlo se dotakne sinove roke, neslišno drsa od ležišča do ležišča: »Rudi, Jože, Nac, žganci so že na mizil!«

Večkrat se zgodi, da privošči Nacku, najmlajšemu Hrastnikovemu knapu, še celih pet minut. In kako sladko je tako jutranje dirilo! V zameno za teh pet minut, ki jih mati navrže Nacku, so na štedilniku vedno pripravljene suhe trske, ne da bi se mati in sin kdaj o tem dozgorila. Zgodi se, da ni trsk in takrat, kot pribito, odpade tudi petminutni podaljšek spanja. To je nenapisano pravilo med materjo in sinom Nackom.

Naslednji trenutek oživi vsa kuhinja. Jože pravi, da se je komaj vlegel, Rudi ugotavlja svoje sanje, Nac godrnja, da je prezgodaj.

Oče Jernej se tiho smehlja, pripravlja svetilke, zajtrkuje, vtakne malico v žep in bolj sam zase zabrunda: »srečno« ter odide.

Pred vratiti se mu dobrika pes Ninaš. Oče Jernej ga počehlja pod gobcem, kar psičku očividno zelo prija. Ninaš je že tri leta čuvaj vse rudarske kolonije, vendar ima hišno pravico pri Hrastnikovih.

Rudnik v Velenju nudi vojnim invalidom možnost preusposabljanja

Glavni odbor Zveze vojaških vojnih invalidov Slovenije je razpisal anketo, ki naj bi jo izpolnili vsi vojaški vojni invalidi do 35 let starosti, ki bi se zelo usposobili ali pa preusposobiti za razne poklice po lastni izbiri. Glavni odbor bi vsem kandidatom v okviru možnosti pomagal.

Razumel sem potrebo, da se vsi vojni invalidi strokovno usposobimo oziroma prekvalificiram za razne stroke in poklice, ker je to najnjo in koristno za vsakega posameznega invalida, končno pa tudi za vso našo socialistično skupnost.

Odločil sem se za avtomobilnika, za kar sem imel že od nekdaj veselje, žal pa nobenemo možnost, da bi se izučil tega poklica. Oskrbel sem si vse potrebe dokumente ter zaprosil upravnega odbora rudnika, kjer sem bil zaposlen kot manuelni

delavec, da mi dovoli usposabljanje za avtomobilnika v naši rudniški delavnici.

Tovariši so mojo težnjo popolnoma razumeli, mi odobrili usposabljanje pa tudi primerno denarno podporo, ki mi v veliki meri omogoča vzdrževanje družine za časa učne dobe.

Spočetka sem se nekoliko bal, kako bo, kako bodo sprejeli tovariši v delavnici itd. Bi pa sem zelo prijetno presenetl. Vsi so se potrudili z menoj, mi pomagali premagati osnovne težave in me vpeljati v skrivnost mojega novega poklica.

Izkreno sem hvaležen upravnemu odboru in svojim novim delovnim tovarišem, predvsem pa naši socialistični domovini, ki vedno in povsod znova dokazuje, da nam vojaški vojni invalidi ni zapustila ali pozabila, temveč da nas hoče vključiti v ustrezne proizvodne panoge kot polnopravne proizvajalce.

I. L.

Kmetijsko-gospodarska šola in večerni kuhrske tečaj

Tudi letosno zimo je v Velenju delovala kmetijsko-gospodarska šola. Kljub izrazito industrijskemu obeležju kraja je šola obiskovalo 28 gojenjev in gojenec. Marljiivo so sledili kvalitetnim predavanjem, posebno pa so se dekleta zanimala za priljubljene gospodinske predmete. Šola jim je nudila priliko, da so se nautiča okusno in tečno pripravljati predvsem vsakdanje, domača hrana, upoštevati hrnilino vrednost živil, posebno pa važnost vitaminov in še mnogo drugega. V maju si bodo gojenici ogledali nekaj zadružnih posestev in naredili tudi daljši izlet.

Kmetijske zadruge so v ta namen prispevale precejšnje zneske, kar je prav

hvale vredno.

V marcu je bil v Velenju tudi kratek

15-dnevni večerni kuhrske tečaj za žene, ki se daljšega tečaja iz upravičenih vzrokov ne bi mogle udeležiti. Oba tečaja je Kmetijska zadružna Velenje izdatno podprla s tem, da je dala na razpolago potrebno kuhiško posodo.

Veliko povraševanje je po ponovnem večernem kuhrske tečaju, kar priča, kako potrebljeno je tovrstno izobraževanje mladih gospodinj. Nič manj važno niso praktične vaje iz ostalih gospodinskih poslov: šivanja, pranja, likanja, postrežbe bolnikov, dieteti prehrane, dalej predavanja o sodobni ureditvi stanovanja itd. Zato bi bilo prav primereno, da bi se osnovalo tudi v našem okraju društvo za gospodinsko izobraževanje. Poleg navedenega ima društvo še mnoge druge naloge. Z njimi bomo naše bralce seznanili v eni prihodnjih številki.

B. K.

Naša dolina hrani polno spominov na fevdalno dobo, ko je naš človek hlapčeval tuji gospodi. Pogled na ruševine gradu v Saleku.

odhajajočimi, hlad jo trese in trpek vzdih se ji iztrga iz globine. Na njenem obrazu, v katerega so skrbi za številno družino prezgodaj začrtale gube, a klubju temu še kaže sledove nekdanje mladostne lepote, se ob tem vzdihu pojavi izraz.

Prime za kljuko in kot bi nosila na plečih težko breme, oddrsa nazaj v kuhinjo. Navadno je po odhodu očeta in sinov zatrkovala še sama, danes pa ji ni do tega.

Oče Jernej, ki je zelo redkobesen in le malokrat priponuje doma na delu v jami, je včeraj pri večerni z resnim glasom dejal: »Nac in Jože, jutri ne boš šla na sedemnajst. Sam bom šel.«

Nac, ki je komaj nekaj mesecov v jami, se je gostobesen protivil, Jože pa je gledal očeta s tistim skrbnim, vestnim pogledom, ki je tako svojstven za pravega ruderja. Odločil je, žlico. Pomislil je, vstal izza mize in pribil: »Ne, oče!... Vzdržala bova, čeprav je vroče. Saj sva knapa... Še nekaj dni in zazidali bomo. Reklj smo si, da bomo delali le po dve uri na sedemnajst, potem pa drugie. Menjavali se bomo v sinov zatrkovali, da ne bi ugnali to vročino.« Pomolčal je in bolj zase, kot za druge meni.

»Preklet težko je moral biti včasih. Deset, dvanajst ur ste garali v tistem peklu. In za nekaj borih grošev.«

Zažarello mu je oko, ko se je spomnil na denar iz radio, ki si ga je že dolgo skrito želel.

»Mati, radio bomo kupili! Z Nacem sva že ogledovala enega. Če bo zmanjšalo, boš pa še ti priložil, kajne Rudi?«

»Kakopak! Meniš, da ga sam ne morem kupiti? Kupil ga bom, takrat... no, ko se bova z Anko vzela.«

Zadnje besede je izgovoril tiho, ljubeče, kot bi govoril Anki. Tisti hip pa mi je šinilo v glavo:

»Takrat bom kupil takšnega, v katerem se bo tudi videlo...«

»Ha, hahaha — se mu je zakrohotal v besedilu, zahrbna, težka in grozeča, kadar oče Hrastnik reče: »Jože in Nac, danes ne gresta na sedemnajst, sam grem...«

Zato Hrastnikovi materi danes delo ne gre izpod rok. Vsa nemirja je, nekaj jo tišči v prshl in bojen, ki ji je legla v srce, se vztrajno vrača in povečuje.

»Ne, prav hičesar se jim ne bo zgodilo. Uporno zavrača trpke misli, vendar se jih ne more znebiti. Kakor počasno, vztrajno in enakomerno pronica deževnih kapelj po razigranem strešnem žlebu, tako jo gloda trpka misel in z njo moreča slutinja.«

Skoraj je pozabilo poklicati Vladka, Težva in Marjanca. Še nikoli se ni zgodilo, da bi se sami zbudili.

OBOLELE KOSTI V CLOVEŠKEM TELESU ZAMENJAJO S KOSTMI IZ PLASTIKE

Angleški list »Sunday Graphic« poroča o uspeli operacijah, kjer nadomeščajo bobole kosti s plastičnimi. Neki delavec si je pri avtomobilski nesreči zlomil roko na več mestih. Ker se kosti nikakor niso hoteli zarasti, ni preostalo nic drugega, kot amputacija. Tedaj je nesrečnemu delavcu priskočil na pomoč ortoped, ki je preklesal tega v sklep. Mišice okrog kosti morajo biti seveda popolnoma zdrave. Bolniki, ki niso utrpljeli težkih zlomov ali ki trpe na različnih kostnih obolenjih, radi privolijo, da na njih preizkušajo novo tehniko, to tem bolj, ker so doslej skoraj vse takšne operacije popolnoma uspela.

V primeru, da je kost obolela, bodo to kost lahko odstranili in jo nadomestili s plastično. Pred operacijo je treba izdelati točno kopijo bobole kosti na podlagi rentgenskih posnetkov. Nato je treba temeljito preizkusiti sintetični material in ugotoviti, kako učinkuje na živo tkivo. Poleg tega mora biti ta material odporen za obtežitev in trenje v sklepih. Mišice okrog kosti morajo biti seveda popolnoma zdrave. Bolniki, ki niso utrpljeli težkih zlomov ali ki trpe na različnih kostnih obolenjih, radi privolijo, da na njih preizkušajo novo tehniko, to tem bolj, ker so doslej skoraj vse takšne operacije popolnoma uspela.

D. PODGANE V RUDNIKIH

Podgane je žival, ki jo vsakdo prega in uničuje. Le rudarji je ne preganajo. V jamah se sprejajo po mili volji. Stara rudarska vraža namreč pravi, da je podgana rudarjev zaveznik.

Sele znanost je potrdila, da ta vraža ni brez osnove. Rudarji so namreč opazili, da te živali vedno pravočasno zbežijo, predno vdere plin ali se zgodi kakšna druga nesreča.

Zivali so namreč veliko bolj občutljive za plin, kot pa človek. Čim občutijo, da v ozračju nekaj ni v redu, takoj zbežijo in si poiščejo čisti zrak.

To prednost znajo rudarji izkoristiti v svoj prid.

TRAMVAJ S PERISKOPOM

V Hamburgu so začeli voziti moderni tramvaji vozovi, v katere vstopajo izključno samo pri zadnjih vratih. Da bi sprevodnik, ki ima svoj sedež pri vhodu, lahko boljše nadzoroval izhode v sprednjem in srednjem delu vozila, so namestili posebne naprave, ki delujejo po sistemu periskopa. Na ta način lahko sprevodnik tudi pri največji gnezdi vidi, k

ŠPORT

RUDAR : KOVINAR (Štore) - 6 : 0 (4 : 0)

Zaporedni uspehi Rudarja so tokrat privabilni na igrišče kakih 400 gledalcev, ki so bili sicer zadovoljni z doseženim rezultatom, nikakor pa z zelo primitivno in ležerno igro domačinov. Edino opravičilo za slabo igro je zares težak, razmočen teren, ki je onemogočal vsako smiseln akcijo. Kljub temu pa je bil Rudar v stalni terenski premoci, ki je v doseženem rezultatu izražena mnogo prenizko. Najboljši mož na polju je bil brez droma vratar gostov Šuhl, ki je branil celo serijo težkih strelov in razčistil tudi mnoge kočljive situacije pred svojimi vrati ter ubranil Kovinarja pred pravo katastrofo. Dober je bil tudi branilec gostov Verdev, vsi ostali igralci gostov pa so v celoti odpovedali. Od domačinov je treba pohvaliti neumornega Fišera, medtem ko je vse ostalo moštvo igralo daleč pod svojimi pravimi zmognostmi.

Domačini so se sodniku tovariu Orlu Franju iz Celja predstavili v naslednji postavi:

Šuha — Ivenčnik, Vajthauer — Pistorik, Fišer, Venišnik — Zagorec, Blaj, Hudarin, Legvert, Premelič.

Naš Rudar se utruje v zlati sredini lestvice vzhodne republiške lige

RUDAR : DRAVA — 8:1 (4:1)

Pred približno 400 gledalci je domači Rudar porazil v nedeljo, dne 9. maja Dravo iz Ptuja v absolutno premočni igri z navedenim rezultatom. Teren je bil zelo razmočen in težak. Sodil je tovarij Cvetko.

Zupan iz Zagorja dobro, stranska sodnika pa sta bila tovarija Presinger in Orel iz Celja. Rudar je nastopil v svoji stalni postavi: Šuha — Ivenčnik, Vajthauer — Pistorik, Fišer, Venišnik — Zagorec, Blaj, Hudarin, Legvert, Premelič.

Strelci za Rudarja: Zagorec 3, Hudarin 3 in Vajthauer 2, za Dravo pa desna zveza.

Drava je razigranim domačinom nudila odpor le do 20. minute prvega polčasa,

Gole za Rudarja so dosegli v prvem polčasu Premelič, Hudarin 2 in Legvert z glavo iz kota, v drugem polčasu pa Legvert iz enajstmetrovke in Vajthauer iz prostega strela.

Razmerje kotov je bilo 11:1 v korist Rudarja.

Le še malo časa bo minilo, pa bomo ljubitelji nogometu ponovno pozdravili v zeleno-belem dresu našega priljubljenega »Stoplca« — Vlada Črešnika.

Zabavni kotiček

Grozanski debeluh, že kar modrikast v obraz, kot da bi bil 5 minut pred srčno kapjo, je grgraje zajel sapo in pristavil, obrnjen k pasemu nasprotniku: »Mislim, da bi kar pametno storili, če bi si dati vrniti šolnino, če ste v prirodisu tak strokovnjak, da ne morete razlikovati psa od teleta.« Očividno je bil mesar in je smatral zamerno psa s teletom kot težko žalitev svoje poklicne časti.

»Poglejte vendar,« je poizkušal posmernjevalno vplivati potnik v modri obleki, »saj vam revček nič noče, glejte, celo tačko vam mol.«

Olaf je očitno spoznal, da je postal predmet spora in je začel že kazati, da mu je to skrajno neugodno. Nemirno se je premikal na svojem prostoru, obotavljal dvignil tace in poskušil z njim doseči koleno svojega sovražnika. Izgledal je ves zaskrbljen, ker ni znal govoriti, da bi mogel dati mirovno izjavo.

Toda niti s tako očitnim mirovnim dokazom, kot je tačka, ki jo je nudil, ni mogel ganiti svojega nasprotnika. »Izgini mrcina,« je ta grobo zarezal in potegnil kolena še bolj k sebi.

»Ne recite mu mrcina,« je nežno opozoril njegov lastnik, »Olaf je najplemenitejša pasja duša, kar jih poznam. Nikdar se ni potreboval nagobčnika.«

»Ampak, kar je res je res,« je vpadel suhljat možičelj, ki se je stiskal v kot poleg pasjega sovražnika »takna žival pač ne spada na želesnico. Niše dobro končal, že je zavrnil mesar: »Molčite vi, kaj se spodobi in kaj se ne spodobi in kam spada pes, vemo mi sami najbolje in ne potrebujemo nikogar, da bi nam v tem pogledu dajal nukar.«

Neka potnica z veliko nakupovalno torbo, iz katere sta moleli dve steklenici, je svoje živahne oči sunkovito obračala od govornika h govorniku in »za« in »proti« spremjamala z živahno mimikom. Končno se ni mogla več vzdržati, da ne bi povzvala besede: »Vsak količkaj izobrazen človek bi že sam moral vedeti, s kakšnim psom lahko vstopi in s kakšnim ne. Zaradi kakugega majhnega, srčkanega psička se ne bi nihče razburjal, ampak takle mesarski pes...«

Ker je bil uporabljen v tako nevredni zvezi, se je naziv »mesarski pes« zazdel debeluharju z modrikastim obrazom vsekakor žaljivka. Mukoma se je obrnil nekoliko okrog svoje osi in pogledal zviška neskončno zaničljivo na žensko bitje ob svoji strani: »Samo vše soši smo še potrebovali,« je zahopel, »zaradi dobrega spoznavanja psov bi vsekakor morali postati častni član društva pasjih prijateljev... ali sploh veste, kakšen pes je to? Nemški boskar je, ne pa mesarski pes, kot ste bleknili... vi revše, vi...«

Saj lahko na prihodnji postaji prestope, je prav prijazno menil Olafu lastnik.

Sovražnik psov je skočil pokonci, kot da bi bila njegova čast najtežje prizadeta: »Zafrkavajte svojo babico, ne pa mene! No, ta bi bila pa res lepa, da bi moral zaradi takegale psa celo prestopati.«

»V redu, pa ostanite, kjer ste! Če vam pa kaj ni všeč, se pritožite pri železniški direkciji, zakaj je napisala tablico »Za potnike s psi!«

»Da, s psi — je to morda pes? To je vendar tele.«

Dobrodrušen starejši potnik v modri obleki, ki je sedel poleg Olafovega gospodarja, se je obrnil k njegovemu sovražniku in mu svetoval, naj se nikar ne razburja, ker je sam videl, da je na tem vagonu zares izobesena tablica »Za potnike s psi!«

Da bi pokazal, kako zaupa pasjemu plemenju, je Olafu položil roko na gla-

KOLEDAR ZA MAJ

1. Mednarodni praznik delovnega ljudstva — 1942 Ustreljen Ernest Eypper, prvi talec v Ljubljani — 1945 Jugoslovanska armada osvobodila Trst — 1946 Mladinske brigade začele graditi progo Brčko-Banovići.

2. 1944 Kongres jugoslovanske mladine USAOJ v Drvarju — 1945 Koroški in Krški odred začela prodirati proti Celovcu.

3. 1635 Kmečki punt v Preboldu in Ostrvici nad Celjem — 1941 Italija si je priključila del slovenskega ozemlja in proglašila »Ljubljansko pokrajinjo.«

4. 1945 Kot žrtev eksplozije in njezinih pomagačev umorjeni na Turjaku dr. Vito Kraigher, F. Messešnel, inž. Rihard Sever in drugi.

5. 1818 Rojen v Trieru v Renski Prusiji Karl Marx — 1945 Osnovana narodna vlada Slovenije v Ajdovščini pod predsedstvom tov. Borisa Kadiča — 1945 Zbor partizanov na Smokuški planini pod Stolom za poslednji napad na Celovec, kamor so vkorakali 8. maja.

6. 1840 Na Angleškem prišla v promet prva poštna znamka »črni penny.«

7. Dan Radia.

8. Brezpogojna kapitulacija Nemčije.

9. 1945 Osvobojava Ljubljana — praznik zmage.

10. 1876 Rojen na Vrhniku pisatelj Ivan Cankar.

11. 1865 Ustanovni občni zbor Slovenske matice, ki je imela ob ustanovitvi 700 članov in 26.000 goldinarjev premoženja — 1921 Glasilo socialistične zveze v Julijski Benečiji »Delo« postane organ Komunistične partije v Italiji — 1944 Začetek zaveznitske ofenzive v Italiji.

12. 1945 Jugoslovanska armada je osvobodila in očistila Maribor, Bled, Jesenice in druge kraje.

13. 1944 Vdor partizanov v Bistrico pri Piberku na Koroškem.

15. 1926 Delavska zbornica v Ljubljani je objavila poziv za izselitev slovenskih rudarjev v Francijo — 1942 Izšel odlok IOOF o vzpostavitvi ljudske oblasti na slovenskem osvobojenem ozemlju

— 1942 Franjo Kluz in Rudi Čajevac sta priletela s svojima avionoma k partizanom v Prijedor. Tako so dobili POJ prve dve letali — 1943 Začetek V. sovražne ofenzive proti NOV in POJ.

16. 1945 V Celovcu velik zbor slovenskega in avstrijskega prebivalstva iz Koroške, kjer so manifestirali za nadaljevanje borbe proti fašizmu in zahtevali priključitev Slovenske Koroške k FLRJ.

17. 1869 Veličastni ljudski tabor v Vižmarjih pri Ljubljani.

18. 1942 Izvršni odbor OF in glavni štab slovenskih partizanskih čet sta odšla na »osvobojeno ozemlje.«

20. 1734 Rojen v Breznici na Gorenjskem čebelar Anton Janša.

21. Dan jugoslovanskega vojnega letalstva — 1942 Partizanski pilot Franjo Kluz je metal iz letala »Potez« prve bombe na okupatorske čete, ki so se pomikale iz Dubice proti Bosanski Gradiški, kar je bil prvi napad partizanskega letalstva — 1942 Ustreljen v Ljubljani narodni heroj Tone Tomšič, organizacijski sekretar CK KP.

22. 1946 Izvršni odbor OF je osnoval socialni fond.

23. 1948 Izšel zakon o prostovoljnih gaisilskih društva v FLRJ.

24. 1947 GO ESS je izdal poziv za nabiranje denarnih prispevkov za pomoč španskemu proletariatu.

25. 1892 Rojen v Kumrovcu v občini Klanjec v Hrvatskem Zagorju maršal Josip Broz-Tito — 1944 Enotne XXX. divizijske so zavzeme postojanke Dobroslava. Prvačno in Voljčko drogo.

26. 1848 Mačka revolucija na Dunaju — 1942 Ustreljen v Šibeniku narodni heroj Rade Končar sekretar KP Hrvatske — 1944 Začetek VII. ofenzive proti NOV in POJ.

28. 1861 Rojen v Ljubljani na Starem trgu zgodovinar Ivan Vajkard Valvasor — 1919 Huda bika v Črni na Koroškem, kjer je padlo več borcev za našo Koroško.

29. 1943 Na Dunaju obglavljenih 13 koroških borcev za svobodo in za priključitev Slovenske Koroške k Jugoslaviji.

30. 1917 Slovenski in hrvatski poslanci so podali v dunajskem parlamentu »majniško deklaracijo« — 1948 zborovanje predstavnikov Beneških Slovencev v Čedadu, ki je bilo največje slovensko zborovanje po 80 letih v Videmski pokrajini.

Od 23. maja do vključno 30. maja 1954 vsak dan od 8. do 20. ure bo odprt v prostorih poleg čitalnice v Velenju.

RAZSTAVA

proletetske zaščite, Rdečega križa, gasilstva in jamske reševalne službe.

Vabimo vse kolektive šole, gasilska društva in ostale organizacije, naj si skupinsko ogledajo razstavo. Za te priprave so pripravljeni vodiči.

V nedeljo, 23. maja ob 9. uri svečana otvoritev razstave.

V nedeljo, 30. maja po letalskem načetu bodo izvršene vaje PLZ. Nato zaključek razstave.

DPD »SVOBODA« VELENJE

Vabimo vse, ki imajo veselje, za sodelovanje pri sestavi programa za

VESELI VECER

bodisi da imajo lastne domislice ali šale, bodisi kakšne predloge in slično.

Posebno bomo veseli sodelovanja Velenjanov domačinov, ki obvladajo originalno velenjsko narečje ali znajo stare pesmi in popevke iz ožje okolice. Tudi starci rudarji bodo lahko mnogo doprinesli k pestrosti programa s svojimi »knapovskimi vici.«

Sestanek interesentov bo v četrtek, dne 20. maja, ob 17. uri v čitalnici.

ZAHVALA

Podpisana Selič Milka se zahvaljuje jem sindikalni podružnici RLV za nahzano denarno pomoč v času, ko se nahaja mož na zdravljenju.

Selič Milka, Št. Bric 32

PREKLIC

Podpisani Riček Anton obžaluje in preklicuje žaljivke, s katerimi sem na javnem mestu v razburjenju in nerazumno žalil tovariša Kočar Franja. Imenovanemu se iskreno zahvaljujem, da je odstopil od sodnega postopka.

Riček Anton

vo in vzpodbudno pogledal njegovega gospodarja. Pravzaprav to ni bila roka, temveč lopata, za katero bi nujno potreboval orožni list, ker je Olafova široka lobanja popolnoma izginila pod

nadzorom. »No, poglejte,« je zadovoljno hrgpel, kako miroljuben pes je ta bokser.«

To je žensko popolnoma vrglo iz okvirja. »Da je bokser, vidim sama. Ampak prav takšen rabelj je prejšnji teden raztrgal mojo mucko. Oh, zlata moja Minka...« je z razburjenim glasom in solzami v očeh izbruhnila bivša lastnica mačje mučenke.

»Ah, tako,« je menil potnik z modroobleko, »seveda, če ste mačja mamica, potem...« Ni izpregovoril, kar je mislil povrediti o mačjih mamicah, ker razpoloženje je že postal tako ognjarnevarno, da bi že neizgrevljene žaljivke mogle povzročiti eksplozijo.

»Pazite, kaj govorite,« je ženska užajeno zaklicala, »vsaka mačka je desetkrat boljša in pametnejša, kot takle pes.«

Možičelj v kotu je bil dovolj nepreviden, da je sopotnike spomnil nase, ko je rekel: »Mačka je plemenita in čista živila, v časopisu sem čital, da je vsaka mačka...«

»In sploh,« je nenadoma užaljeno zarohnil mesar, »ali imate morda kaj proti mesarskim psem? Vsak pes plača svoj davek prav tako kot vsak pošten človek, toda vaše mačke ne koristijo koka.«

»No, kaj takega,« je ves iz sebe izbrapel mesar, »to sta vendar prij